

VIIIè CURS PRÀCTIC D'ARQUEOLOGIA VISIGODA AL YACIMENT DE VALÈNCIA "LA VELLA" (Riba-roja de Túria)

29 de juny -17 de juliol de 2026

Organitzen:

Ajuntament de Riba-roja de Túria
Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Universitat de València

Amb el suport de:

Diputació de València

Equip:

- Direcció
 - Francesc Rodríguez Martorell
 - Itziar Gutiérrez Soto
 - Belisa Tarín Mora
- Equip tècnic
 - Òscar Caldés Aquilué
- Coordinació
 - Josep M. Macias Solé
- Secretaria d'organització:
 - Cristina Silvestre (Ajuntament de Riba-roja de Túria)
 - Ana Gallego (Institut Català d'Arqueologia Clàssica)

El jaciment:

València la Vella és un jaciment d'època visigoda del municipi de Riba-roja de Túria, situat a uns 16 km de la ciutat de València. És tracta d'un enclavament emmurallat situat dalt d'un turó, en una posició dominant sobre el riu Túria, a uns 2 km del palau de Pla de Nadal i dins del *Parc Natural del riu Túria*. És un recinte fortificat d'unes 5 hectàrees d'extensió on, malgrat l'interès científic excepcional del conjunt, encara s'han desenvolupat relativament poques intervencions arqueològiques.

Es tracta d'un indret encara en gran part inèdit i fonamental per comprendre la transformació del territori de la ciutat de *Valentia*, entre l'Antiguitat tardana i la formació

d'al-Andalus. Per la seua especial situació defensiva, no es descarten troballes d'altres períodes històrics, com ara la Guerra Civil espanyola del segle XX, quan aquest promontori va formar part de la línia de defensa de València. Les restes visibles d'aquest episodi també constitueixen un element patrimonial destacable i seran objecte d'una intervenció paral·lela per part d'un grup de recuperació de la Memòria Històrica.

Els resultats de les intervencions arqueològiques dels darrers anys han permès plantejar que aquest jaciment es va fundar, possiblement amb la categoria d'assentament fortificat de gran extensió o inclòs de ciutat, per iniciativa estatal cap als anys 570/580 dC. En els diversos sondeigs realitzats s'han documentat una trama urbana densa i organitzada en plataformes, amb un possible sector privilegiat a la part superior i, a la part inferior, una àrea de producció artesanal i un camp de sitges. A la zona intervinguda entre 1978 i 1980, prop del tram sud de la muralla, destaca la presència d'una gran plaça de recepció i de dos edificis de potent construcció que ens parla de l'arquitectura pública del jaciment. Tot plegat converteix València la Vella en un jaciment clau per a estudiar l'urbanisme, la cultura material i les transformacions polítiques i socials de l'occident mediterrani després de la desintegració de l'imperi romà d'occident.

Recursos on-line:

- [Web del projecte.](#)
- [Facebook del jaciment](#)
- [Instagram del jaciment](#)
- [models 3d d'Sketchfab](#)
- [Conferència al Museu Arqueològic Nacional \(MAN\) "València la Vella \(Riba-roja de Túria, València\). Entre el imperio de oriente y el reino visigodo"](#)

Publicacions:

- Abura, J., Mischka, C., Macias Solé, J. M., Ribera i Lacomba, A. V., Rosselló Mesquida, M., & Caldés Aquilué, Ò. (2024). *Prospección geofísica en la ciudad tardoantigua de València la Vella (Riba-roja de Túria, València, España) en 2023*. *Madridrer Mitteilungen*, 65, 272–284. <https://doi.org/10.34780/9c46-136c>
- Arasa Gil, F., Macias Solé, J. M., & Ribera i Lacomba, A. (2025). Inscripció romana trobada en les excavacions de València la Vella (Riba-roja de Túria, València). *SAGVNTVM. Papeles Del Laboratorio De Arqueología De Valencia*, 57, 237–244. <https://doi.org/10.7203/SAGVNTVM.57.30382>
- Caldés, Ò (2019): "Les monedes del jaciment visigòtic de València la Vella (Riba-Roja de Túria)" en E. Huguet y A. Ribera (eds.): *En temps dels visigots al territori de València*, 105-109. https://www.academia.edu/45585242/Las_monedas_del_yacimiento_visigodo_de_Val%C3%A8ncia_la_Vella_Riba_Roja_de_T%C3%BAria
- Caldés Aquilué, Ò. (2025): "Las monedas del yacimiento tardoantiguo (ss. VI–VII d.C.) de València la Vella (Riba-roja de Túria, València, España)", en: J. Bodzek; A. Bursche; A. Zapolska (eds.), *Proceedings of the XVI International Numismatic Congress*, 11–16.09.2022, Warsaw, Vol. II: Roman Numismatics. Vol. 2, Circulation, Brepols Publishers, WSA 11. Turnhout: pp. 583-594.

- Caldés Aquilué, Ò., Gutiérrez Soto, I. (2024). Minimi visigodos procedentes de València la Vella (Riba-roja de Túria, València): un tipo peculiar con cruz, *Revista Numismática Hécate*, 11, 122-134. <http://revista-hecate.org/files/3617/3263/1683/Caldes-Gutierrez2024.pdf>
- Caldés Aquilué, Ò., Gutiérrez Soto, I., Rodríguez Martorell F. (2024). Instrumental médico en València la Vella (Riba-roja de Túria, València): análisis de tres sondas biapuntadas de bronce, *Espacio Tiempo y Forma Serie I Prehistoria y Arqueología*, 17, 185-198. <https://revistas.uned.es/index.php/ETFI/article/view/43537>
- Huguet, E., Macias, J. M., Ribera, A., Rodríguez, F., Rosselló, M. (2020): “Nuevos datos sobre el asentamiento visigodo de “València la Vella”, Macias, J. M., Ribera, A., Rosselló, M. (eds), *Recintos fortificados en época visigoda: historia, arquitectura i técnica constructiva*, Sèrie Trama 8, 59-73. <http://hdl.handle.net/2072/417674>
- Huguet, E., Rodríguez, F., Macias, J. M., Ramón, Mª A., Ribera, A., Rosselló, M. (2023), *Producciones Locales e Importaciones (s. VI - VII) en el recinto fortificado visigodo de València la Vella (Riba-roja de Túria)*, Caminneci, V., Giannitrapani, E., Parello, M. C., Serena, M. (eds), 6th International Conference on Late Roman Coarse Wares and Amphorae in the Mediterranean: Archaeology and Archaeometry. Land and Sea. Pottery Routes (Agrigento, 2017). ISBN 9781803271484, 359-365. <http://hdl.handle.net/2072/537005>
- Macias, J. M., Ribera, A. V., Rosselló, M. (2021): “València la Vella. Arqueología en una ciudad sin nombre”, *Urbs Regia. Revista de Patrimonio, Cultura y Turismo* 6, 57-67. <http://hdl.handle.net/2072/521503>
- Macias, J. M., Ribera, A., Rosselló, M., Rodríguez, F., Caldés, Ò. (2023): “València la Vella: A Visigothic city to place in history?”, *Post Classical Archaeologies* 13, 69-92. <https://recercat.cat/handle/2072/537001>
- Morcillo, V.; Caldés Aquilué, Ò.; Gutiérrez Soto, I.; Le Beller, A., (2025). Una inhumació dels segles VII-VIII dC al jaciment de València la Vella (Riba-roja de Túria, València), *SAGVNTVM. Papeles del Laboratorio de Arqueología de València* 57, 245-254. <https://doi.org/10.7203/SAGVNTVM.57.28638>
- Pliego, R., Caldés, Ò (2021): “Monedas de bronce visigodas de València la Vella (Riba-Roja de Túria, València)”, en M. Clua (ed.): *Actas del XVI Congreso Nacional de Numismática*, tomo 2, 617-625. https://www.academia.edu/70911830/Monedas_de_bronce_visigodas_de_Val%C3%A8ncia_la_Vella_Riba_Roja_de_T%C3%BAria_Val%C3%A8ncia
- Ribera i Lacomba, A. (coord.) (2000): *Los orígenes del cristianismo en Valencia y su entorno*, Ajuntament de València.
- Ribera i Lacomba, A. (2021): L’arqueologia dels centres de poder a *Valentia* i el seu entorn a l’antiguitat tardana (segles V a VIII), *Laietania* 22, 95-112.
- Ribera, A., Escrivà, I., Macias, J. M., Rosselló, M. (2020): “Los *spolia* en la formación del nuevo paisaje urbano en torno a Valentia y Edeta durante los siglos VI al VIII”. Mateos, P., Morán, C.J. (eds.), *Exemplum et Spolia. La reutilización arquitectónica en la transformación del paisaje urbano de las ciudades históricas*, MYTRA 7, vol I, 381-391. ISBN. 1: 978-84-09-26155-0. <http://hdl.handle.net/2072/443456>

- Ribera, A., Rosselló, M., Macias, J. M. (2020): "Historia y *arqueología* de dos ciudades en los siglos VI-VIII d.C. *Valentia* y València la Vella", *Antigüedad y Cristianismo* 37, 63-106. <http://hdl.handle.net/2072/378160>
- Rosselló Mesquida, M. (1996): "El yacimiento de València la Vella (Riba-roja de Túria, Valencia) Algunas consideraciones para su atribución cronológica y cultural", [*Quaderns de prehistòria i arqueologia de Castelló* 17, 435-454.](#)

Curs teòric i pràctic d'arqueologia cristiana i visigoda:

El curs pretén oferir una introducció sòlida i aplicada a la metodologia de l'excavació arqueològica i a l'anàlisi del registre material en contextos tardoantics. El programa combinara diàriament el treball de camp al jaciment amb el tractament posterior dels resultats, el treball de laboratori, la documentació arqueològica, la revisió de materials i un seguit d'activitats teòriques i visites a jaciments de l'entorn. D'aquesta manera, el curs no sols planteja una experiència pràctica d'excavació, sinó també una aproximació integral al procés arqueològic, des de la identificació estratigràfica i el registre de camp fins a la primera interpretació històrica de les evidències recuperades. Amb aquesta proposta oferim una activitat formativa orientada específicament a l'arqueologia tardoantiga, a la seua cultura material i als debats històrics que genera.

Objectius formatius del curs

- Introduir els participants en la metodologia bàsica de l'excavació arqueològica i en la lectura estratigràfica del registre.
- Familiaritzar l'alumnat amb els procediments de documentació arqueològica de camp i de treball de laboratori.
- Oferir una primera aproximació al tractament dels materials arqueològics, especialment de la ceràmica i del material numismàtic, sense perdre de vista altres categories del registre.
- Relacionar les dades obtingudes en l'excavació amb els grans problemes històrics, urbanístics i territorials vinculats a València la Vella i al món tardoantic valencià.
- Apropar els estudiants a una visió actualitzada de l'arqueologia, incorporant nocions de prospecció, documentació i interpretació integral del jaciment.

Competències i aprenentatges bàsics

En finalitzar el curs, els participants hauran adquirit nocions bàsiques sobre excavació manual i prospecció, identificació i registre d'unitats estratigràfiques, documentació gràfica i escrita de camp, tractament inicial dels materials arqueològics, dinàmiques de treball en una excavació formativa i interpretació preliminar de contextos i estructures.

Inscripció:

Activitat adreçada a 12 estudiants d'Arqueologia (grau i postgrau), o estudiants d'Història o Història de l'Art.

5 places reservades a alumnes de la Universitat de València.

El termini d'inscripció finalitza el dia 20 de maig. Anunci d'acceptació: 25 de maig.

Quota d'inscripció: 100 €. Pagament disponible fins el dia 31 de maig.

INFORMACIÓ PRÀCTICA

Allotjament i manutenció:

L'organització es farà càrrec de l'allotjament entre els dies 29 de juny i 17 de juliol. També s'assumeix íntegrament la manutenció dels participants, a excepció dels períodes de lliure disposició. També garanteix les despeses d'una pòlissa asseguradora per a cadascun dels participants.

Els participants al curs han de dur, obligatòriament i per compte propi, roba còmoda d'excavació, calçat de seguretat, guants i barret. També han de portar roba de llit individual i complements de protecció solar, antimosquits i de neteja de roba. Cal tenir present que es tracta d'una activitat a l'aire lliure durant els mesos de juny i juliol, en un entorn amb molta calor i humitat.

Punt de trobada:

Residència d'excavació on s'allotjaran els participants del curs, a peu de jaciment. Dilluns 29 de juny entre les 18-20 h.

Com arribar al punt de trobada:

Per carretera: accés a través de les vies A-3, V-30, A-7 i CV-37.

En tren:

- Arribada a l'estació del Nord (València): agafeu la Línia 9 del Metro de València (parada Xàtiva fins a parada València la Vella, direcció Riba-roja de Túria).
- Arribada a l'estació Joaquín Sorolla: agafeu la Línia 2 del Metro de València (parada Joaquín Sorolla/Jesús fins a Àngel Guimerà, direcció Bétera). Des d'allà feu transbord a la Línia 9 (parada Àngel Guimerà fins a parada València la Vella, direcció Riba-roja de Túria).

En avió:

- Des de l'aeroport de Manises, agafeu la Línia 5 del Metro de València (parada Aeroport fins a Rosas, direcció Marítim). Des d'allà feu transbord a la Línia 9 (fins a València la Vella, direcció Riba-roja de Túria).
- També es disposa d'un pas peatonal desde l'Aeroport fins a la parada de metro de Roses. Des d'allí agafar la Línia 9 (fins a València la Vella, direcció Riba-roja de Túria).

Horaris

- 07 – 13 h. Excavació arqueològica (amb una pausa per esmorzar que es preveu a les 10).
- 16,30 – 20 h. Excavació/treball de laboratori i/o activitats formatives.

Programació preliminar:

Dia	Matí	Tarda
29/06		Recepció dels participants: 18-20h
30/06	<ul style="list-style-type: none"> • Visita al jaciment • Excavació 	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació • Taller de Prospecció i Documentació. <i>Belisa Tarín Mora (ICAC)</i>.
01/07	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació/ Prospecció 	<ul style="list-style-type: none"> • Taller d'Arquitectura. <i>Josep M. Macias Solé (ICAC)</i>. • Taller d'Estratigrafia i Documentació arqueològica a l'excavació. <i>Francesc Rodríguez Martorell (UV)</i>
02/07	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació/ Prospecció 	Prospecció
03/07	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació/ Prospecció 	Prospecció
04/07	Visita al centre arqueològic de l'Almoïna (València). Lliure disposició	
05/07	Lliure disposició	
06/07	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació / Prospecció 	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació o treball de laboratori • Taller de Material ceràmic. <i>Itziar Gutiérrez Soto (ICAC)</i>.
07/07	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació 	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació o treball de laboratori • Taller de Material Numismàtic. <i>Òscar Caldés Aquilué (ICAC)</i>.
08/07	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació 	<ul style="list-style-type: none"> • Visita al Pla de Nadal i al MUPLA
09/07	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació 	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació o treball de laboratori •
10/07	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació 	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació o treball de laboratori
11/07	Lliure disposició	
12/07	Lliure disposició	
13/07	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació 	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació o treball de laboratori
14/07	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació 	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació o treball de laboratori
15/07	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació 	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació o treball de laboratori
16/07	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació 	<ul style="list-style-type: none"> • Excavació o treball de laboratori

17/07	<ul style="list-style-type: none">• Cobriment restes arqueològiques i dipòsit de materials.	<ul style="list-style-type: none">• Clausura i entrega de certificats